

Polislerin ve Polis Adaylarının Mesleki Etik Dışı Davranışlar ile İlgili Görüşleri: Elazığ ve Malatya Örneği

Mehmet Murat Payam¹
Adıyaman Üniversitesi

Öz

Bu çalışmanın amacı, polis ve polis adaylarının gözlemlerine göre polislerin mesleki etik dışı davranışları ile ilgili görüşlerini belirlemektir. Bu amaçla bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Malatya ve Elazığ Polis Meslek Yüksek Okulundaki 89 polis ve 231 polis adayı oluşturmaktadır. Araştırma verileri, araştırmacı tarafından geliştirilen “Etik Dışı Davranışlar Ölçeği” ile toplanmıştır. Elde edilen verilerin analizinde betimsel istatistikler ve *t*-testi kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, genel aritmetik ortalama bağlamında polisler, meslektaşlarının mesleki etik dışı davranışları “Hiçbir Zaman” yapmadıklarını düşünmektedirler Polislere göre, meslektaşlarının en sık yaptığı etik dışı davranış “Usulsüz atama için ikili ilişkileri kullanma” iken meslektaşları tarafından en az yapıldığını düşündükleri etik dışı davranış ise, “Görevini yerine getirirken rüşvet alma” davranışdır. Genel olarak polis adayları ise, polislerin mesleki etik dışı davranışları “Çok Nadir” yaptıklarını düşünmektedir. Polis adaylarına göre de polislerin en sık yaptığı etik dışı davranış “Usulsüz atama için ikili ilişkileri kullanma”, polislerin en az yaptıkları etik dışı davranış ise “Görevini yerine getirirken “rüşvet alma” davranışdır. Katılımcıların görüşleri okul değişkenine göre değişmezken, görev değişkenine göre değişmektedir. Araştırma bulgularına göre, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerinde polis ve polis adaylarının meslek etiği ilkelerine daha duyarlı hâle gelmeleri için eğitim programlarının hazırlanması ve bu konuda gerekli önlem ve denetimlerin alınması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler

Kolluk • Polis memuru • Polis adayı • Polis meslek etiği • Etik dışı davranış

1 Adıyaman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü, Alınşehir Mah. 3005. Sok. No: 13 Merkez 02040 Adıyaman. Eposta: mpayam@adiyaman.edu.tr

Atıf: Payam, M. M. (2016). Polislerin ve polis adaylarının mesleki etik dışı davranışlar ile ilgili görüşleri: Elazığ ve Malatya örneği. *İş Ahlakı Dergisi*, 9, 7–24.

Günlük yaşamda insanların yaptıkları eylemlerin büyük bir kısmının etik değerlerle ilgisi olduğundan etik, meslek etiği ve etik dışı davranış ve benzeri kavramlar son yıllarda sıkça kullanılmaktadır. İnsanların yaptığı tüm eylemler etik değerler kapsamında değerlendirilmeyeceği gibi etik değerlerle ilgisi olmayan herhangi bir insan etkinliğinden söz etmek de hayli güçtür (Aydın, 2006). Etik, her türlü insan ilişkisinde temel nitelik olup her nerede insan varsa mutlaka etik bir ilişkinin söz konusu olduğu gerçeği gözden kaçırılmamalıdır (Kuçuradi, 2006). Bu açıdan bakıldığında tüm meslek grupları için etik ilkeler çok önemli olmakla birlikte, polislik hizmetleri vatandaşların yaşam alanlarını doğrudan etkilediği için güvenlik hizmeti sunan polisler için mesleki etik ilkeler daha da önemlidir.

İç güvenlikten sorumlu olan ve profesyonel bir meslek icra eden polisin, yasaların yanında evrensel kabul görmüş etik ilkelere de uygun davranması gerekmektedir. Cerrah'a göre (2011) güvenlik personelinin yasaları uygulama konusunda sahip olduğu yetkilerin genişliğine bakıldığında, polisin sunduğu hizmet kalitesinin ve standartlarının yükseltilebilmesi için mevcut yasal düzenlemelere ek olarak meslek etiği kurallarına da ihtiyaç bulunmaktadır. Ülkenin iç güvenliği açısından hayati bir önem taşıyan polisler için bazı etik ilkelerin yerleştirilerek bütün çalışanlara benimsetilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu konuda, AB ülkelerinde kapsamlı çalışmalar yapıлып meslek etik ilkeleri ve etik dışı davranışlar tek tek tanımlanmış olmasına rağmen bu konunun ülkemizde yansımaları oldukça yenidir (Sevinç, 2000). Dolayısıyla bu çalışmada polis ve polis adaylarının gözlemlerine göre polislerin mesleki etik dışı davranışlar ile ilgili görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Kavramsal Çerçeve

Diğer kavramlarda olduğu gibi etik, meslek etiği ve polis meslek etiği kavramlarının tanım ve içerikleri hakkında da çok çeşitli görüşler bulunmaktadır. Bununla birlikte bu kavramlar, polislik mesleği bağlamında düşünülerek tanımları yapılmaya çalışılmıştır.

Etik

Etik kavramının, üzerinde görüş birliğine varılmış tek bir tanımı yoktur. Etik sözcüğü köken olarak Yunanca "karakter" anlamına gelen "ethos" sözcüğünden türetilmiştir (Arda & Pelin, 1995; İnal, 1996). Etik disiplini ise, insanın kişisel ve toplumsal yaşamındaki ahlaki sorunlarını ele alıp incelemektedir (Akarsu, 1998). Etik tartışmaların temel konusu, insanın eylemlerini ahlaki bakımdan değerli ya da değersiz kılmanın ne olduğudur (Aydın, 2002). Etik, iyi kötü değerlerine ilişkin teori iken; ahlak, onun pratiğidir. Etik, değerler ile ilgili olup insanın ne şekilde davranması gerektiğini araştırırken; ahlak, bunun hayata geçirilmesini konu alır (Kıranlı, 2002, s. 2). Diğer bir anlatımla etik, gelenek, görenek ve ahlak ile aynı anlamı çağrıştırmakla birlikte, bu terimlerin kullanımlarında fark olduğu söylenebilir.

Etik, iyi ve doğru olanın ne olduğunu değil, bir şeyin iyi ve doğru olduğu hükmüne nasıl varılacağını gösterir. Böylece, etik ahlaki yargılar veya bir ahlak üretmez, ahlak üzerine konuşur. Eylemlere ilişkin ahlaki yargıların nasıl oluştuğunu üst bir bakış açısı ile çözümlenmeye çalışır (Pieper, 1999). Birçok dilde kullanılan etik kelimesinin günümüzdeki anlamı, insan tutum ve davranışlarının iyi ya da kötü yönden değerlendirilmesidir (Aydın, 2000, s. 4; Aydın & Aydın, 2000, s. 10; Ceylan, 2007, s. 79). Etik, insanların birbirleriyle ve kurumlarla ilişkilerinde ve kurumlar içindeki davranışlarında iyi, doğru, kötü veya yanlış olarak adlandırdıkları değer yargılarının bütünüdür ifade eder (Eryılmaz, 2008). Polislik mesleğinde de etik terimi, çalışma ahlakı ya da meslek ahlakı anlamlarında kullanılmaktadır. Bu bağlamda, etik davranış kuralları ya da standartlarından beklenen amacın doğru, dürüst, adil, açık ve düzgün işleyen bir polislik hizmetinin egemen olmasını sağlamak olduğu söylenebilir.

Meslek etiği ve polis meslek etiği. Toplum hayatında insan ilişkilerinde ve çeşitli iş alanlarında bir arada çalışan bireyler arasında karşılaşılan etik sorunların bir sonucu olarak “meslek etikleri” ortaya çıkmıştır. İşgüden ve Çabuk (2006) mesleki etik kavramını meslek yaşamındaki davranışları yönlendiren, neyin yapılacağı ve neyin yapılmayacağı konularında rehberlik eden etik prensipler ve standartların toplamı olarak tanımlamaktadır. Meslek etiği, genel olarak neyin doğru ya da neyin yanlış olduğu ile ilgili kurallar ve standartlarla ilgilenir. Meslek etiğinin en önemli yanlarından biri, dünyanın neresinde olursa olsun, aynı meslekte çalışan bireylerin bu davranış kurallarına uygun davranmalarının gerekliliğini ortaya koymasındadır (Aydın, 2002). Özetle, herhangi bir meslekte o mesleğe ilişkin davranışları yönlendiren ve belirli davranışlara rehberlik eden etik ilke ve standartlara “mesleki etik” denilebilir (Payam, 2015). Bu durumda çeşitli meslek gruplarına mensup olanların ilgili alanda meslek etiği bilgisine sahip olmaları beklenir. Bunun içinde meslek yaşamında değerlerin korunarak hayatın devam ettirilmesi amacıyla, etik değerler ve bu değerlerin bilgisine dayanan felsefe eğitimi gereklidir (Kuçuradi, 2002).

Polislik mesleği belirli kuralları oluşmuş, en köklü ve saygın mesleklerden biridir. Polislerin sahip olduğu yetkiler dikkate alındığında diğer mesleklere kıyasla polislik mesleği ve etik arasında daha çok ilişki olduğu görülmektedir. Meslek etiği ilkelerinin evrensel değerler üzerine kurulu olduğu gerçeğinden hareket edildiğinde, bir polisin mesleğinin gerektirdiği bazı etik ilkeler doğrultusunda hareket etme zorunluluğu vardır ve bu bağlamda sorumluluklarının neler olduğunu çok iyi bilmesi gerekmektedir. Polis meslek etiği;

“Bir meslek grubu olarak polislerin mesleğe ilişkin olarak oluşturup, geliştirdiği, polisleri görevleri esnasında belirli bir şekilde davranmaya zorlayan, güvenlik hizmetlerinin sunulması sırasında kişisel eğilimleri sınırlayan, polislik için yetersiz ve ilkesiz olduğu belirlenen meslek üyelerini eğiten ya da meslekten dışlayan, meslek içi rekabeti düzenleyen ve hizmet ideallerini korumayı amaçlayan polislik mesleğine ilişkin ilkeler bütünü” (Beren, 2002, s. 292, 2003, s. 6) olarak tanımlanabilir.

Polis meslek etik ilkeleri ve etik dışı davranışlar. Herhangi bir meslek grubunda çalışan bireylerin uymaları beklenen etik davranışlar ve terk etmeleri istenilen etik dışı davranışlar mevcuttur. Olumlu etik davranışlar deyince; eşitlik, adalet, yansızlık, sorumluluk, dürüstlük ve doğruluk, tarafsızlık, insan hakları, hukukun üstünlüğü, hümanizm ve saygı, olumlu insan ilişkileri, açıklık ve benzeri kavramlar akla gelmektedir. Olumsuz etik davranışlar deyince de; kayırma, rüşvet, yaranma, yolsuzluk, çıkar sağlama, görev ve yetkinin kötüye kullanımı, dogmatizm, yobazlık ve bağınazlık gibi kavramlar akla gelmektedir (Ataberk, 2003).

Meslek etik ilkeleri çeşitli mesleklerde bir birine benzerlik gösterse de polis meslek etiği ilkelerini aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür: mesleki sorumluluk, yasalara aykırı emri yerine getirmeme, görevin ihmal edilmemesi, işkence ve şiddetten kaçınma, yurttaşlık sorumluluğu, mesleki profesyonellik, güven, mesleki etkinlik, kendini geliştirme, sevgi, hoşgörü, tutumluluk, bağlılık ve takım çalışması, yaranma ve dalkavukluk yapmamak, iş ilişkilerine politika karıştırmamak, örnek kişi olmak, kötü alışkanlıklardan uzak durmak, dedikodu yapmamak, dogmatik davranmamak, yobaz veya bağınaz olmamak, bencil olmamak, insan ilişkileri ve eleştirilere açık olmak, insana saygı, hakarete bulunmamak, şiddet-baskı-saldırganlık göstermemek, özel hayata saygı, sır saklama, hak ve özgürlüklerin korunması, eşitlik ilkesi, hukukun üstünlüğü, tarafsızlık, ayrımcılık yapmamak, kayırmacılık yapmamak, dürüstlük-doğruluk, rüşvet ve hediye kabul etmemek, yolsuzluklara karışmamak ve göz yummamak, zimmekten kaçınmak, sömürü ve istismardan kaçınmak (Karababa & Gökçeğöz, 2002, s. 324–329; Pehlivan, 2002, s. 105–132).

Bu etik ilkelerin yanı sıra bazı evrensel etik dışı davranışlar da söz konusudur. Polislerin görevlerini yerine getirirken verdikleri kararlarda, yaptıkları uygulamalarda ve insanlarla ilişkilerinde kaçınmaları gereken ayrımcılık, kayırma, rüşvet, yıldırma-kışkırtma, ihmal, sömürü, bencillik, yolsuzluk, işkence, yaranma-dalkavukluk, şiddet, baskı, saldırganlık, ilişkilerine politika karıştırma, hakaret ve küfür, bedensel ve cinsel taciz, kötü alışkanlıklar, görev ve yetkinin kötüye kullanımı, dedikodu, zimmet, dogmatik davranış, yobazlık-bağınazlık gibi kurallar etik dışı davranışlar olarak görülmektedir (Ataberk, 2003; Aydın, 2002, s. 60–69; Karababa & Gökçeğöz, 2002, s. 329–330; Pehlivan, 2002, s. 105–132).

Polis tarafından sergilenen etik dışı her davranışın polislerin imajını zedelediği gibi polise olan güveni de azaltacağı hiçbir zaman unutulmamalıdır (Cerrah & Eryılmaz, 2001). Diğer yandan polisin her bir etik davranışı da polisin imajını düzeltecek ve halkın polise olan güveni arttıracaktır. Bedük ve arkadaşları (2005) tarafından yapılan araştırmada da etik dışı davranışların önüne geçilebildiği zaman polisin meslek etiğine uygun davranışlar gösterme oranının artacağı ve polise karşı halkın güven ve desteğinin daha fazla kazanılmış olacağı sonucuna varılmıştır.

Polis etiği ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde, [Delice \(2014\)](#) tarafından yapılan araştırmada polislerin etik dışı davranışları ciddi bir sorun olarak gördükleri, etik dışı davranışların Emniyet Teşkilatında nadiren yaşandığı ve bu davranışlara yüksek cezalar verildiği saptanmıştır. Polislerin bu algıları cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi ve etik eğitimi alma durumuna göre farklılaşmazken; yaşı, kıdemi ve rütbesi daha fazla olan polislerin etik dışı davranışları daha ciddi bir sorun olarak algıladıkları görülmüştür.

[Beyaz \(2011\)](#) tarafından tarama modeli ve nicel yöntemle yapılan araştırmada Kriminal Polis Laboratuvarları (KPL) uzmanlarının, Olay Yeri İnceleme (OYİ) görevlilerine oranla etik ilkeleri, hem daha yüksek oranda benimsedikleri, hem de meslektaşları tarafından etik ilkelerin daha yüksek oranda yerine getirilmekte olduğu ortaya koyulmuştur. KPL uzmanları, OYİ görevlilerine oranla hukukun üstünlüğü ilkesini, daha yüksek oranda benimsemekte ve bu tespit meslektaşları tarafından da doğrulanmaktadır. Araştırma bulgularına göre hem KPL uzmanları, hem de OYİ görevlileri delil güvenliğine, kendi güvenliklerinden çok daha fazla önem vermektedir. KPL uzmanlarının, OYİ görevlilerine oranla tarafsızlık, dürüstlük, rüşvet ve hediye kabul etmemek konusunda daha yüksek bir orana sahip oldukları meslektaşları tarafından belirtilmiştir. OYİ görevlilerinin ise, KPL uzmanlarına oranla eleştiri, kendini geliştirme ve eğitime açık olma konusunda daha yüksek orana sahip olduğu meslektaşları tarafından belirtilmiştir.

[Cerrah ve arkadaşlarının \(2009\)](#) yaptığı araştırmada Türk polisinde etik dışı davranışların yaygın olduğu bulunmuştur. [Elgin \(2006\)](#) tarafından yapılan araştırmada vatandaşın, genellikle jandarma personelinin etik kodlara uygun davrandığını düşündüğü, ancak jandarma personelinin iyileştirilmesi gereken bazı davranışlarının da olduğu ortaya çıkmıştır. Jandarma personelinin daha iyi duruma getirmesi veya düzeltilmesi gereken davranışları; kamu kaynaklarını amacı dışında kullanmak, ek iş yapmak, eski statüden faydalanmak, özel hayata saygısız olmak ve adam kayırmaktır. [Bedük ve arkadaşları \(2005\)](#) tarafından yapılan çalışmada ise polis meslek etiği ile ilgili aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır: (i) Meslek mensuplarının görevlerinin gereğini yerine getirirken en fazla tereddüt yaşadıkları durum görev ve yetki sınırlarının belirlenmesidir. Hediye almama konusunda ise polisler tereddütte kalmadıklarını belirtmişlerdir. (ii) Katılımcılar, “dürüstlüğü” polislik mesleğinde en önemli etik değer olarak görürken mesleki bilgi ve tarafsızlık da önem verilen bir başka etik yargıdır. Eşitlik ve tarafsızlık, insan hakları, gizli bilgilerin saklanması, mesleki sorumluluk ve etkinlik konuları da önemli gördükleri etik değerler olarak belirtilmiştir. (iii) Katılımcılar sırasıyla ayrımcılık-kayıрма, kötü muamele, rüşvet veya yolsuzluk, görevi kötüye kullanma, dalkavukluk, işkence, şiddet, baskı ve korkutma en fazla etik dışı buldukları davranışlar olarak belirtmişlerdir.

Bal ve Beren'in (2007) polislerin kendi yöneticileri hakkındaki etik algılarını inceledikleri araştırmada, katılımcılardan %40'ı polis yöneticilerinin çalışanları özel işlerinde kullandıklarını, %20'si yöneticilerin hediye ve rüşvet kabul ettiklerini, %18'i polis yöneticilerinin kendilerine yakın gördüklerine ayrıcalıklı davrandıklarını, %15'i yöneticilerin yolsuzluklara göz yumduklarını, %10'u yöneticilerin trafik kurallarına uymadıklarını ve %10'u yöneticilerin aşırı kuvvet uyguladıklarını belirtmişlerdir.

Araştırmanın Amacı

Polislerin görevlerini yerine getirirken verdikleri kararlarda, polislik uygulamalarında ve insanlarla ilişkilerinde etik değerlerin mesleki görünümünün belirlenmesi önemlidir. Polislik uygulamalarında etik ilkelerin benimsenmesi ve yerleşmesinde, polislerin hizmet öncesi eğitimleri çok önemli bir role sahiptir. Bu süreçte polis adaylarının etik ilkelerden ve etik dışı davranışlardan haberdar edilmeleri gerekmektedir. Çünkü bazen etik ilkelerin iyi bilinmesi bile insanları etik dışı davranmanın çekiciliğine kurban olmaktan kurtaramamaktadır (Aydm, 2002).

Bu araştırma ile polis adaylarının ve polislerin gözlem ve görüşlerine göre polislerin etik dışı davranışları saptanmaya çalışılmıştır. Bu amaçla, Polis Meslek Yüksekokulunda görev yapan polisler ve öğrenim gören polis adaylarının görüşlerine başvurulmuştur. Araştırmaya katılanlara ankette belirlenen durumlarda kendilerinin değil ama polislerin nasıl davrandığına ilişkin gözlem ve görüşleri sorulmuştur. Araştırmanın genel amacı doğrultusunda şu sorulara yanıt aranmıştır: (i) Polis ve polis adaylarının, polislerin mesleki etik dışı davranışları ile ilgili görüşleri nasıldır? (ii) Polis ve polis adaylarının, polislerin mesleki etik dışı davranışları ile ilgili görüşleri arasında görev ve okul değişkenleri bakımından anlamlı bir fark var mıdır?

Polis adaylarının ve polislerin mesleki sosyalleşmesindeki en önemli unsurlardan biri, gözledikleri polislerdir. Polis adayları, polis eğitim kurumlarında aldıkları kuramsal bilgilerin uygulamadaki durumunu, polisleri gözleyerek, polisler de doğrudan meslektaşlarını gözleyerek görmektedirler. Bu anlamda gözlenen polislerin yaptığı etik ya da etik dışı davranışlar, mesleğin ilk yıllarında yaşanabilecek olası etik ikilemler açısından ve yeni polisler için çok önemlidir. Araştırma sonuçlarının, polislerin ve polis adaylarının mesleki etik dışı davranışlar algısını ortaya koymaya, bu doğrultuda tedbirler almaya ve polislerin etik bilinçlerinin geliştirilmesi amacıyla uygun eğitim programlarının geliştirilmesine yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Yöntem

Bu araştırmada polis ve polis adaylarının gözlemleri çerçevesinde polislerin mesleki etik dışı davranışlarının var olduğu hâliyle betimlenmesi amaçlandığından, araştırma tarama modelindedir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Malatya ve Elazığ Polis Meslek Yüksek Okullarında görev yapan 89 polis ve staj eğitimlerini tamamlamış 231 polis adayı oluşturmaktadır. Araştırmaya son sınıf öğrencilerinin alınmasının nedeni, bu öğrencilerin staj eğitimlerini kadroda tamamlamış olmaları ve polislik uygulamalarına bizzat tanık olmalarıdır. Tüm son sınıf öğrencilerinden ve polislerden araştırmaya katılanlar ise seçkisiz (random) olarak belirlenmiştir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen “Etik Dışı Davranışlar Ölçeği” kullanılmıştır. Veri toplama işlemi, katılımcıların polislerin mesleki etik dışı davranışları ile ilgili görüşlerini belirlemek için yapılmıştır. Ölçeğin geliştirilmesinde, araştırma konusu ile ilgili tez, makale ve yurt içi ve yurt dışında yapılan ilgili çalışmalardan yararlanılmıştır. Geliştirilen taslak ölçek, polis etiği alan uzmanlarına incelettirilerek, ölçek maddelerinin konuyu kapsayıp kapsamadığı, yeterliliği, geçerliliği ve anlaşılabilirliği konusunda uzmanların fikirleri alınmıştır. Gelen eleştiri ve öneriler doğrultusunda nihai ölçek elde edilmiştir. 26 maddeden oluşan ölçek tek boyutludur ve Likert tipi maddelerden oluşmaktadır. Ölçeğin yapı geçerliği için faktör analizi yapılmıştır. Verinin KMO değeri .96, Barlett Testi değeri $p = .00$ olması faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir. Ölçeğin faktör yapısını ortaya koymak için döndürülmemiş temel bileşenler analizi kullanılmıştır. Ölçek maddelerinin döndürülmemiş temel bileşenler analizi sonucunda maddelerin faktör yük değerlerinin 0,36 ile 0,80 arasında değiştiği görülmüştür. Ölçeğin tamamının açıkladığı varyans %66,52’dir. Yapı geçerliği olan bir testte, testin açıkladığı toplam varyansın %40’ın üstünde olması yeterli görülmektedir (Büyüköztürk, 2010). Ölçekte “1- Hiçbir zaman, 2- Çok nadir, 3- Bazen, 4- Çoğunlukla ve 5- Her zaman” ifadeleri kullanılmıştır. Ölçeğin tümünün Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı bu çalışma için $\alpha = 0.96$ ’dır. Ölçekte 26 madde olduğu için ölçekten alınabilecek en düşük puan 26, en yüksek puan ise 130’dur. Ölçekten alınan puanın yükselmesi etik dışı davranışın sıklığının arttığını, düşmesi ise azaldığını göstermektedir. Yapılan bu analizler geliştirilen ölçeğin yeterli, geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğunu göstermektedir.

İşlem

Araştırmada katılımcıların görüşlerinin belirlenmesinde aritmetik ortalama, standart sapma, yüzde, frekans gibi betimsel istatistikler kullanılmıştır. Polis adaylarının ve polislerin, polislerin mesleki etik dışı davranışları ile ilgili görüşleri en düşük ortalamadan en yüksek ortalamaya doğru sıralanarak verilip yorumlanmıştır. Ayrıca katılımcıların görüşlerinin görev ve okula göre karşılaştırılmasında t -testi kullanılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde ilk önce polis ve polis adaylarının, polislerin mesleki etik dışı davranışları ile ilgili görüşlerine, daha sonra katılımcıların görüşlerinin görev ve okul değişkenlerine göre karşılaştırmalarına yer verilmiştir. Polislerin, meslektaşlarının mesleki etik dışı davranışları ile ilgili görüşleri en düşük ortalamadan en yüksek ortalamaya doğru Tablo 1’de sıralanarak verilmiştir.

Tablo 1

Polislerin, Meslektaşlarının Etik Dışı Davranışları ile İlgili Görüşleri (n = 89)

Etik Dışı Davranışlar	\bar{X}	S
1. Görevini yerine getirirken “rüşvet alma”	1,2	0,46
2. Görevini yerine getirirken “yolsuzluk” yapma	1,25	0,57
3. Halka karşı “şiddet ve baskıya” başvurma	1,28	0,58
4. Şüphelilere “işkence ve kötü muamele” yapma	1,30	0,66
5. Görevini yerine getirirken “özel hayata saygısız davranma”	1,44	0,90
6. Yapması gereken “görevleri kötüye” kullanma	1,46	0,87
7. Halka karşı “sözlü ve fiili” hakarete bulunma	1,49	0,91
8. Görevini yerine getirirken çok “orantısız güç” kullanma	1,52	0,73
9. Görevi esnasında edindiği bilgiyi ve mesleki “sırrı korumama”	1,58	1,09
10. “Yargının bağımsızlığı” ve tarafsızlığına “saygılı davranmama”	1,60	1,17
11. Görevini yerine getirirken “şüphelileri suçlu gibi kabul etme”	1,62	0,99
12. Toplumca hoş karşılanmayan “kötü alışkanlıklara” sahip olma	1,64	0,86
13. “Hediye” ve benzeri şeyleri kabul etme	1,65	0,93
14. Görevini yerine getirirken “siyasi görüşlerini” yansıtma	1,66	0,99
15. Görevini yerine getirirken “keyfi muamelede” bulunma	1,72	1,19
16. Emekli olduktan sonra “eski statüsünden faydalanma”	1,73	1,05
17. Meslektaşlarıyla “iş birliği ve dayanışma” içinde olmama	1,74	1,13
18. Görevini yerine getirirken “adam kayırma”	1,75	1,23
19. Meslektaşlarının işlediği “suçları örtbas etme”	1,76	1,08
20. “Kamu kaynaklarını” amacı dışında kullanma	1,76	1,27
21. Kendi görevi yanında “ek işlerle” uğraşma	1,78	1,13
22. İnsanlara “ön yargılı” davranma	1,90	1,15
23. “Şahsi çıkara” yönelik “bencil davranışlar” sergileme	1,97	1,22
24. Kurum içinde ve dışında “ayrımcılık yapma”	2,04	1,41
25. Meslektaşları ve başkaları hakkında “dedikodu” yapma	2,33	1,33
26. “Usulsüz atama” için “ikili ilişkileri” kullanma	2,39	1,43
TOPLAM	1,67	0,83

4,2–5,0: Her Zaman; 3,4–4,19: Çoğunlukla; 2,6–3,39: Bazen; 1,8–2,59: Çok Nadir; 1–1,79: Hiçbir Zaman

Polislerin, meslektaşlarının mesleki etik dışı davranışları ile ilgili görüşlerinin genel aritmetik ortalaması 1,67, standart sapması ise 0,83’tür. Buna göre polisler, meslektaşlarının mesleki etik dışı davranışları “Hiçbir Zaman” yapmadıklarını düşünmektedirler. Polisler, ölçekte yer alan ilk 21 maddeye “hiçbir zaman” yanıtını verirken, sadece son 5 maddeye “Çok Nadir” yanıtını vermişlerdir. Bu veriler polislerin, meslektaşlarının etik dışı davranışları ile ilgili görüşleri hakkında genel bir bulgu sağlamaktadır. Ancak polislerin, meslektaşlarının etik dışı davranışları arasında hangi davranışları ön plana çıkardıklarının belirlenmesi de önem taşımaktadır. Bundan dolayı polislerin görüşlerinin ayrıntılı bir şekilde görülebilmesi için ölçekte yer alan tüm maddelerin ortalama ve standart sapmaları Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1’de de görüldüğü gibi polislerin, meslektaşları tarafından en sık yapıldığını düşündüğü etik dışı davranış, “Usulsüz atama için ikili ilişkileri kullanma” ($\bar{X} = 2,39$) davranışıdır. Polisler, bu davranışın meslektaşları tarafından çok nadir de olsa yapıldığını düşünmektedirler. Bu davranışı, “Meslektaşları ve başkaları hakkında dedikodu yapma” ($\bar{X} = 2,33$), “Kurum içinde ve dışında ayrımcılık yapma” ($\bar{X} = 2,09$), “Şahsi çıkara yönelik bencil davranışlar sergileme” ($\bar{X} = 1,97$) ve “İnsanlara önyargılı davranma” ($\bar{X} = 1,90$) davranışı takip etmektedir. Polisler, bu davranışların da meslektaşları tarafından çok nadir yapıldığını düşünmektedirler. Polisler, bu beş davranışın dışındaki bütün etik dışı davranışların meslektaşları tarafından “Hiçbir Zaman” yapılmadığını düşünmektedir. Polislerin, meslektaşları tarafından en az yapıldığını düşündüğü etik dışı davranış, “Görevini yerine getirirken rüşvet alma” ($\bar{X} = 1,20$) davranışıdır. Polisler, bu davranışın meslektaşları tarafından “Hiçbir Zaman” yapılmadığını belirtmişlerdir.

Polis adaylarının, polislerin mesleki etik dışı davranışları ile ilgili görüşleri ise en düşük ortalamadan en yüksek ortalamaya doğru Tablo 2’de sıralanarak verilmiştir.

Tablo 2
Polis Adaylarının, Polislerin Etik Dışı Davranışları ile İlgili Görüşleri (n = 231)

Etik Dışı Davranışlar	\bar{X}	S
1. Görevini yerine getirirken “rüşvet alma”	1,55	0,81
2. Şüphelilere “işkence ve kötü muamele” yapma	1,64	0,91
3. Görevini yerine getirirken “yolsuzluk” yapma	1,65	0,97
4. Halka karşı “şiddet ve baskıya” başvurma	1,70	0,88
5. “Yargının bağımsızlığı” ve tarafsızlığına “saygılı davranmama”	1,71	1,02
6. Yapması gereken “görevleri kötüye” kullanma	1,75	0,97
7. Görevini yerine getirirken “özel hayata saygısız davranma”	1,78	1,03
8. Halka karşı “sözlü ve fiili” hakarete bulunma	1,84	1,01
9. Görevi esnasında edindiği bilgiyi ve mesleki “sırrı korumama”	1,93	1,12
10. Görevini yerine getirirken “keyfi muamelede” bulunma	1,95	1,08
11. Görevini yerine getirirken çok “orantısız güç” kullanma	1,97	1,01
12. Toplumca hoş karşılanmayan “kötü alışkanlıklara” sahip olma	1,99	1,03
13. Görevini yerine getirirken “siyasi görüşlerini” yansıtmama	2,00	1,22
14. “Hediye” ve benzeri şeyleri kabul etme	2,04	1,14
15. Meslektaşlarıyla “iş birliği ve dayanışma” içinde olmama	2,08	1,20
16. Görevini yerine getirirken “şüphelileri suçlu gibi kabul etme”	2,16	1,21
17. “Kamu kaynaklarını” amacı dışında kullanma	2,17	1,40
18. “Şahsi çıkara” yönelik “bencil davranışlar” sergileme	2,21	1,41
19. İnsanlara “ön yargılı” davranma	2,25	1,20
20. Emekli olduktan sonra “eski statüsünden faydalanma”	2,31	1,30
21. Meslektaşları ve başkaları hakkında “dedikodu” yapma	2,33	1,47
22. Kendi görevi yanında “ek işlerle” uğraşma	2,35	1,20
23. Meslektaşlarının işlediği “suçları örtbas etme”	2,41	1,18
24. Görevini yerine getirirken “adam kayırma”	2,44	1,50
25. Kurum içinde ve dışında “ayrımcılık yapma”	2,61	1,57
26. “Usulsüz atama” için “ikili ilişkileri” kullanma	2,80	1,68
TOPLAM	2,06	0,91

4,2–5,0: Her Zaman; 3,4–4,19: Çoğunlukla; 2,6–3,39: Bazen; 1,8–2,59: Çok Nadir; 1–1,79: Hiçbir Zaman

Polis adaylarının, polislerin mesleki etik dışı davranışları ile ilgili görüşlerinin genel aritmetik ortalaması 2,06, standart sapması ise 0,91'dir. Buna göre polis adayları, polislerin mesleki etik dışı davranışları "Çok Nadir" yaptıklarını düşünmektedirler. Polis adayları, ölçekte yer alan ilk 7 maddeye "hiçbir zaman", 8. madde ile 25. madde arasındaki maddelere "Çok Nadir" yanıtını verirken, sadece son maddeye "Bazen" yanıtını vermişlerdir. Bu veriler polis adaylarının, polislerin etik dışı davranışları ile görüşleri hakkında genel bir bulgu sağlamaktadır. Ancak polis adaylarının, polislerin etik dışı davranışları arasında hangi davranışları ön plana çıkardıklarının belirlenmesi de önem taşımaktadır. Bundan dolayı polis adaylarının görüşlerinin ayrıntılı bir şekilde görülebilmesi için ölçekte yer alan tüm maddelerin ortalama ve standart sapmaları Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2'de de görüldüğü gibi polis adaylarına göre, polisler tarafından en sık yapılan etik dışı davranış, "Usulsüz atama için ikili ilişkileri kullanma" ($\bar{X} = 2,80$) davranışdır. Polis adayları, bu davranışın polisler tarafından "Bazen" yapıldığını düşünmektedirler. Polis adaylarına göre, polisler tarafından en az yapılan etik dışı davranış, "Görevini yerine getirirken rüşvet alma" ($\bar{X} = 1,20$) davranışdır. Polis adayları, bu davranışın polisler tarafından "Hiçbir Zaman" yapılmadığını belirtmişlerdir. Bu davranış, "Şüphelilere işkence ve kötü muamele yapma" ($\bar{X} = 1,64$), "Görevini yerine getirirken yolsuzluk yapma" ($\bar{X} = 1,65$), "Halka karşı şiddet ve baskıya başvurma" ($\bar{X} = 1,70$), "Yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığına saygılı davranmama" ($\bar{X} = 1,71$), "Yapması gereken görevleri kötüye kullanma" ($\bar{X} = 1,75$) ve "Görevini yerine getirirken özel hayata saygısız davranma" ($\bar{X} = 1,78$) davranışları takip etmektedir. Polis adayları, bu davranışların polisler tarafından çok nadir yapıldığını düşünmektedirler. Polis adayları, Tablo 1'de yer alan ilk yedi ve son davranışın dışındaki bütün etik dışı davranışların polisler tarafından "Bazen" yapıldığını düşünmektedirler.

Bulgular, polis ve polis adaylarının, polisler tarafından en az ve en sık yapılan etik dışı davranış bağlamında görüşlerinin örtüştüğünü göstermektedir. Çünkü hem polisler hem de polis adaylarına göre polisler tarafından en az yapılan etik dışı davranış "Görevini yerine getirirken rüşvet alma" davranışı ve en sık yapılan etik dışı davranış ise "Usulsüz atama için ikili ilişkileri kullanma" davranışdır. Hem polisler hem de polis adayları, görevini yerine getirirken rüşvet alma davranışının polisler tarafından "Hiçbir Zaman" yapılmadığını belirtmişlerdir. Bununla birlikte polisler "Usulsüz atama için ikili ilişkileri kullanma" etik dışı davranışının meslektaşları tarafından çok nadir yapıldığını belirtirlerken, polis adayları bu davranışın bazen yapıldığını belirtmektedirler.

Tablo 3'te katılımcıların görüşlerinin buldukları okula göre karşılaştırılması amacı ile yapılan *t*-testi analizi sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 3

Polis ve Polis Adaylarının, Polislerin Etik Dışı Davranışları ile İlgili Görüşlerinin Bulunulan Okula Göre Karşılaştırılması

	Okul	n	\bar{X}	SS	sd	t	p
TOPLAM	Malatya PMYO	191	2,0254	0,892	318	1,768	.078
	Elazığ PMYO	129	1,8503	0,83297			

Tablo 3'te de görüldüğü gibi polis ve polis adaylarının, polislerin etik dışı davranışları ile ilgili görüşleri bulunulan okula göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir [$t(318) = 1,76, p > .05$]. Ancak Malatya Polis Meslek Yüksek Okulundaki polis ve polis adayları ($\bar{X} = 2,02, S = 0,89$), Elazığ Polis Meslek Yüksek Okulundaki polis ve polis adaylarına ($\bar{X} = 1,85, S = 0,83$) göre daha yüksek ortalamaya sahiptir. Bu bulgulardan hareketle polis ve polis adaylarının, polislerin etik dışı davranışları ile ilgili görüşlerinin bulunulan okula göre farklılık göstermediği sonucuna varılmıştır. Bir başka anlatımla, araştırmaya katılanların okullarının farklılığı, polislerin etik dışı davranışları ile ilgili görüşlerinde etkisizdir.

Tablo 4'te ise katılımcıların görüşlerinin göreve göre karşılaştırılması amacı ile yapılan *t*-testi analizi sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 4

Polis ve Polis Adaylarının, Polislerin Etik Dışı Davranışları ile İlgili Görüşlerinin Göreve Göre Karşılaştırılması

	Görev	n	\bar{X}	SS	sd	t	p
TOPLAM	Polis	231	2,0623	,88159	318	3,62	.000
	Polis Adayı	89	1,6759	,78335			

Tablo 4'te de görüldüğü gibi polis ve polis adaylarının, polislerin etik dışı davranışları ile ilgili görüşleri görev değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir [$t(318) = 3,62, p < .05$]. Polis adaylarının ($\bar{X} = 2,06, S = 0,88$), polislere ($\bar{X} = 1,67, S = 0,78$) göre daha yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Bu bulgulardan hareketle polis ve polis adaylarının, polislerin etik dışı davranışları ile ilgili görüşleri görev değişkenine göre farklılık gösterdiği sonucuna varılmıştır. Bir başka anlatımla araştırmaya katılanların görevlerinin farklılığı, polislerin etik dışı davranışları ile ilgili görüşlerinde etkilidir.

Tartışma

Polis adaylarının ve polislerin mesleki sosyalleşmesindeki en önemli unsurlardan biri, gözledikleri polislerdir. Polis adayları ve polisler, polis eğitim kurumlarında aldıkları kuramsal etik bilgilerin uygulamadaki durumunu, polisleri gözleyerek görmektedirler. Bu anlamda gözlenen polislerin yaptığı etik ya da etik dışı davranışlar, mesleğin ilk yıllarında yaşanabilecek olası etik ikilemler açısından ve yeni polisler için çok önemlidir. Araştırma bulgularına göre, polis ve polis adaylarında polislerin

mesleki etik dışı davranışları genel olarak sergilemedikleri görüşü hâkimdir. Polislerin, gözledikleri meslektaşlarında etik dışı davranışları genel olarak gözlemedikleri belirlenmiştir. Çünkü polisler, meslektaşlarının belirtilen mesleki etik dışı davranışları “hiçbir zaman” yapmadığını düşünmektedirler. Bu bulgu literatürdeki bazı araştırmalarla da örtüşmektedir. [Beyaz \(2011\)](#) tarafından yapılan araştırma sonuçlarına göre katılımcılar meslektaşlarının etik davranışları yüksek düzeyde yerine getirdiğini belirtmişlerdir. [Delice \(2014\)](#) tarafından yapılan araştırmada da katılımcılar, beraber çalıştıkları meslektaşların etik değerlere uyduklarını (3,9/5) belirtmişlerdir. [Elgin \(2006\)](#) ise vatandaşın, jandarma personelinin davranışlarını genel olarak iş ve meslek etiğine uygun bulduğunu ve etik dışı davranışların jandarmada bulunmadığını düşündüklerini ortaya koymuştur.

Polislerden farklı olarak polis adaylarının ise, gözledikleri polislerde mesleki etik dışı davranışları çok nadir de olsa gözledikleri belirlenmiştir. Polis adayları, polislerin belirtilen mesleki etik dışı davranışları “çok nadir” yaptıklarını düşünmektedir. Polislerin ciddi bir sorun olarak gördükleri etik dışı davranışların teşkilatta nadiren yaşandığının ([Delice, 2014](#)) ortaya konulmuş olması araştırmanın bu bulgusunu desteklemektedir.

Hem polisler hem de polis adaylarına göre, polislerin en az yaptıkları etik dışı davranış “Görevini yerine getirirken rüşvet alma”, en sık yaptığı etik dışı davranış ise “Usulsüz atama için ikili ilişkileri kullanma” davranışlarıdır. Yapılan araştırmalar da bu bulguları destekler niteliktedir. Kriminal Polis Laboratuvarı uzmanları, etik davranış ilkelerinin alt boyutları içerisinde “rüşvet ve hediye kabul etmeme” ilkelelerini yüksek düzeyde benimsemektedirler ([Beyaz, 2011](#)). Polislerin en ciddi gördüğü ve polislerin kesinlikle yapmaması gerektiğini düşündükleri 10 davranıştan birincisi “rüşvet alınması” davranışdır ([Delice, 2014](#)). Görevi yerine getirirken rüşvet kabul edilmesi, polisler tarafından ciddi etik dışı davranışlar olarak algılanmaktadır ([Bal & Beren, 2007](#); [Bedük ve ark., 2005](#); [Cerrah ve ark., 2009](#)).

Polisler, usulsüz atama için ikili ilişkileri kullanma davranışının meslektaşları tarafından “çok nadir” yapıldığını, polis adayları ise bu davranışın “Bazen” yapıldığını belirtmiş olsalar da bu durum sorun yaratabilecek bir durumdur. Çünkü, ayrımcılık ve kayırmacılığın, engellenmesi ve üzerinde hassasiyetle durulması gereken konular olduğu karşımıza çıkmaktadır ([Bedük ve ark., 2005](#); [Elgin, 2006](#)). Dolayısıyla bir polisin beceri, kabiliyet, başarı, eğitim düzeyi ve benzeri faktörler gibi objektif kısıtlar dikkate alınarak herkese uygulanan usul ve esaslara göre tayin edilmesi gerekir.

Katılımcıların görüşleri okula göre değişmezken, göreve göre değişmektedir. Polis adayları, polisler göre daha olumsuz görüşlere sahiptir. Bu da polis adaylarının mesleki etik dışı davranışlar karşısında polisler göre daha hassas oldukları şeklinde yorumlanabilir. Araştırma bulguları, mesleki etik ilkeler ve etik dışı davranışlar konusuna polis eğitim kurumlarında ve hizmet içi eğitim programlarında yer verilme-

si ve polis eğitimi programlarının geliştirilmesinde etik ilkelerin dikkate alınması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, polis ve polis adaylarına verilen ve verilmesi muhtemel eğitimlerde ve seminerlerde mesleki etik ilkelere dikkat edilerek ağırlık verilmesi, polislerin etik bilinç ve farkındalıklarını arttıracak ve etik dışı davranışların azaltılmasını sağlayacaktır. Polis meslek etiği konusunda daha çok ve farklı bilimsel araştırmalar yapılması teşvik edilmelidir. Gerek hizmet içi gerekse polis eğitim programlarında polis meslek etiği konularında uygulamalı çalışmalara yer verilmelidir. Polis ve polis adaylarının hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerinde meslek etiği ilkelerine daha duyarlı hâle gelmeleri için eğitim programlarının hazırlanması ve bu konuda gerekli önlem ve denetimlerin alınması gerekmektedir.

Received: January 7, 2016

Revision received: February 9, 2016

Accepted: March 9, 2016

OnlineFirst: April 25, 2016

Copyright © 2016 • Turkish Journal of Business Ethics

www.isahlakidergisi.com/en

DOI 10.12711/tjbe.2016.9.0002 • May 2016 • 9(1) • 20–24

Extended Abstract

Police Officers' and Candidates' Views on Professionally Unethical Behaviors: The Elazığ and Malatya Case

Mehmet Murat Payam¹
Adiyaman University

Abstract

This study aims to determine the views of police officers and police candidates regarding professionally unethical behaviors of police officers as observed by the former. For this purpose, a descriptive study model was employed in this research. The study group comprised 89 police officers and 231 police candidates working/studying at Malatya and Elazığ Police Vocational Colleges. The related research data was collected using an "Unethical Behavior Scale" developed by the researcher. In the analysis of obtained data, descriptive statistics and *t*-test were used and the quantitative data was analyzed using SPSS software program. The results of the study can be summarized as follows: in the context of the overall arithmetic mean of the police officers, they believe that their colleagues "Never" perform any professionally unethical behavior. According to the police officers in this study, the most unethical behavior performed by their colleagues is "using bilateral relations for improper appointment," while the least unethical behavior is "accepting a bribe while conducting his duty." However, the police candidates in this study generally think that police officers "very rarely" perform professionally unethical behaviors. Police candidates also considered "using bilateral relations for improper appointment" as the most unethical behavior performed by police officers and "accepting a bribe while conducting his duty" as the least unethical behavior. Although the views of the participants remained unchanged in terms of the school variable, they differed according to the job variable. Based on the findings, it is suggested that training programs should prepare police officers and candidates in their pre-service and in-service training to help them become more sensitive to professional ethics and principles, and the necessary precautions and controls that need to be taken on this issue.

Keywords

Law enforcement • Police officers • Police candidates • Professional police ethics • Unethical behavior

1 Correspondence to: Mehmet Murat Payam (PhD), Department of Property Protection and Security, Social Sciences Vocational College, Adiyaman University, Alınşehir Mah. 3005. Sok. No: 13 Merkez, Adiyaman 02040 Turkey. Email: mpayam@adiyaman.edu.tr

Citation: Payam, M. M. (2016). Police officers' and candidates' views on professionally unethical behaviors: The Elazığ and Malatya case. *Turkish Journal of Business Ethics*, 9, 20–24.

Not all actions performed by people can be considered to be within the scope of ethical values, but at the same time it is very difficult to think of any human activity that has no relationship with ethical values (Aydm, 2006). Ethics is the basis of all kinds of human relationships, thus wherever there is an individual, there exists an absolute ethical relationship that should not be overlooked (Kuçuradi, 2006). Cerrah (2011) implies that in addition to existing regulatory rules, professional ethical principles are needed for police officers to raise the standards and quality of services they provide, considering the breadth of powers held by security personnel in law enforcement. The healthy operation of security services and the mitigation of human rights abuses depend on the establishment and acceptance of professional ethical principles and rules by police officers. In this regard, although comprehensive studies have been done on this issue and the principles of professional ethics and unethical behaviors have been clearly defined in European Union (EU) countries, the implications of this issue in our country is quite new (Sevinç, 2000). Therefore, in this study, views about professionally unethical behaviors of police officers have been determined according to the observations of police officers and candidates.

A search of the literature on ethics reveals that there is no single consensual definition of the concept of ethics. The word “ethics” was originally derived from the word “ethos,” which means “character” in Greek (Arda & Pelin, 1995; İnal, 1996). Ethics examines and discusses the moral problems of a man’s personal and social life (Akarsu, 1998). İşgüden and Çabuk (2006) define the concept of professional ethics as the sum of the ethical principles and standards that guide what will or will not be done and that govern people’s behaviors accordingly in their professional lives. In sum, ethical principles and standards that direct and guide specific behavior in any profession or occupation are known as “professional ethics” (Payam, 2015). Based on this definition of professional ethics, professional police ethics can then be described as “the whole of principles regarding policing services which aim at protecting the ideals of the whole profession, organizing the professional domestic competition, educating the members of the professions that are determined to be unprincipled or inadequate for policing or excluding these members from the profession, exclusive to create in relation to the profession of the police as a group of professionals has developed, limiting the personal tendencies during the provision of security services and compelling police to act in a certain way during their duties” (Beren, 2002, p. 292; Beren, 2003, p. 6).

Although the ethical principles of various occupations are fairly similar to one another, the principles of professional police ethics can be listed as follows: professional responsibility, compliance with the order contrary to the law, upholding of duty, refraining from violence and torture, civic responsibility, professionalism, trustworthiness, professional activity, self-improvement, love, tolerance, frugality, loyalty and teamwork, avoidance of subservience and sycophancy, not mixing

politics with business relationships, being a model person, eschewing bad habits such as gossiping and undesirable traits including bigotry, selfishness, and being dogmatic, respect for human beings and being open to human relationships and criticism, respect for privacy, confidentiality, protection of rights and freedoms, the principle of equality, the rule of law, impartiality, non-discriminatory, integrity and honesty, not accepting bribes and gifts, not turning a blind eye to corruption, avoidance of embezzlement, exploitation, and abuse (Karababa & Gökçeğöz, 2002, pp. 324–329; Pehlivan, 2002, pp. 105–132).

Besides these ethical principles, there are also some universally unethical behaviors that police officers must refrain from in their practices, decisions, and relations with people while performing their duties. These include: discrimination, nepotism, bribery, intimidation-provoking, neglect, exploitation, selfishness, corruption, torture, cozying-flattery, violence, oppression, aggression, mixing policy in relationships, insults and curses, physical and sexual abuse, bad habits, abuse of power and duty, gossip, embezzlement, dogmatic behavior, and subservience and sycophancy (Ataberk, 2003; Aydın, 2002, pp. 60–69; Karababa & Gökçeğöz, 2002, pp. 329–330; Pehlivan, 2002, pp. 105–132). It is crucial to always remember that every unethical behavior exhibited by police officers will not only damage the image of the police force but will also reduce the public's confidence in them (Cerrah & Eryılmaz, 2001). However, every ethical behavior in the conduct of police officers will improve their image and also enhance public confidence in them.

This study aims to determine the views of police officers and candidates regarding the professionally unethical behaviors of police officers as observed by them. In line with the overall aim of the study, the following questions were considered: (i) what do the study group of police officers and candidates think about the professionally unethical behaviors of police officers? and (ii) is there a significant difference between the opinions of these police officers and candidates related to police officers' professionally unethical behaviors in terms of job and school variables? To address these questions, a descriptive study model was employed in this research. The study group comprised 89 police officers and 231 police candidates working/studying at Malatya and Elazığ Police Vocational Colleges. The related research data was collected using an "Unethical Behavior Scale" developed by the researcher. In the analysis of obtained data, descriptive statistics and *t*-test were used before the quantitative data were analyzed using SPSS software program.

The results of the study can be summarized as follows: in the context of the overall arithmetic mean of the police officers, they believe that their colleagues "Never" perform any professionally unethical behavior. According to the police officers in the study group, the most unethical behavior performed by their colleagues is "using

bilateral relations for improper appointment” and the least unethical behavior is “accepting a bribe while conducting his duty.”

However, the police candidates in the study group generally think that police officers “very rarely” perform professionally unethical behaviors. Police candidates also listed “using bilateral relations for improper appointment” as the most unethical behavior performed by police officers and “accepting a bribe while conducting his duty” as the least unethical behavior. Although the views of the participants remained unchanged in terms of the school variable, it differed according to the job variable. Based on these findings, it is suggested that training programs should prepare police officers and candidates in their pre-service and in-service training to help them become more sensitive to professional ethics and principles and the necessary precautions and controls that need to be taken regarding this issue.

Kaynakça/References

- Akarsu, B. (1998). *Felsefe terimleri sözlüğü*. Ankara: Savaş Yayınları.
- Arda, B. & Pelin S. Ş. (1995). Tıbbi etik: Tanımı, içeriği, yöntemi ve başlıca konuları. *A.Ü.T.F. Mecmuası*, 48, 323–336.
- Ataberk, M. (2003). Denetim etiği. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 304, 6–9.
- Aydın, E. (2000). Polislik mesleği ve etik. *Halkla ilişkiler yönetimi geliştirme ve oryantasyon eğitimi bölgesel seminer notları* içinde (s. 101–114). Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Eğitim Daire Başkanlığı.
- Aydın, İ. (2006). *Eğitim ve öğretimde etik*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Aydın, İ. P. (2002). *Yönetmelik ve örgütsel etik*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Aydın, İ. & Aydın, E. (2000). *Polis meslek etiği*. Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Eğitim Daire Başkanlığı.
- Bal, İ. & Beren, F. (2007). *Polis etiği*. Ankara: Siyasal Kitapevi.
- Bedük, A., Erdemir, N. K. & Öz, M. (2005, Kasım). *Polis meslek etiği: Karaman ilinde bir araştırma*. 2. Yönetimde ve Siyasette Etik Sempozyumu’nda sunulan bildiri, Sakarya.
- Beren, F. (2002). Polis efendilere mahsus terbiye ve malumat-ı meslekiye isimli yazıya ilişkin bir değerlendirme. İ. Bal & M. B. Eryılmaz (Ed.), *Polis meslek etiği* içinde (s. 289–300). Ankara: Polis Akademisi Başkanlığı Yayınları.
- Beren, F. (2003). Eğiticilerin eğitimi kursu. *Polis etiği ders notları* içinde. Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Eğitim Daire Başkanlığı.
- Beyaz, H. (2011). *Kriminal polis laboratuvarlarında çalışan adli bilim (kriminalistik) uzmanları ve olay yeri inceleme görevlilerinin etik ilkeleri ve etik eğitimi* (Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.
- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık
- Cerrah, İ. (2011). *Polis etiği*. Ankara: Polis Akademisi Yayınları
- Cerrah, İ. & Eryılmaz, M. B. (2001). *Avrupa polis etik yönetmeliği ve açıklayıcı notlar*. Ankara: Polis Akademisi Başkanlığı Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Yayınları.

- Cerrah, İ., Çevik, H. H., Göksu, T. & Balcıoğlu, E. (2009). *Kolluk hizmetleri ve etik: Türkiye’de yolsuzluğun önlenmesi için etik projesi akademik araştırma çalışması*. Ankara: T.C. Başbakanlık Kamu Görevlileri Etik Kurulu.
- Ceylan, Y. (2007). Din ve ahlak. *Doğu Batı: Etik*, 1(4), 79–86.
- Delice, M. (2014). Polislerin meslek etiği algılarının incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18(1), 363–385.
- Elgin, E. (2006). *Meslek etiği ve etik kodu: Jandarma teşkilatı için etik kodu önerisi* (Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.
- Eryılmaz, B. (2008). Etik kültürü geliştirmek. *Türk İdare Dergisi*, Haziran, 1–12.
- İnal, K. (1996). Sosyalist etik. *Gelecek*, 1(3/Kasım-Aralık), 43–49.
- İşgüden, B. & Çabuk, A. (2006). Meslek etiği ve meslek etiğinin meslek yaşamı üzerindeki etkileri. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(16), 59–86.
- Karababa, Y. & Gökçeğöz, F. (2002). Polis meslek etiği ve etik eğitimine ilişkin bir program. İ. Bal & M. B. Eryılmaz (Ed.), *Polis meslek etiği* içinde (s. 315–336). Ankara: Polis Akademisi Başkanlığı Yayınları.
- Kıranlı, S. (2002). *Ortaöğretim okul yöneticilerinin etik ilkeleri uygulama ve etik ilkeleri çözümlene yeterliliği* (Yüksek Lisans Tezi, Osmangazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.
- Kuçuradi, İ. (2002). Etik kavramı. İ. Bal & M. B. Eryılmaz (Ed.), *Polis Meslek Etiği* içinde (s. 45–51). Ankara: Polis Akademisi Başkanlığı Yayınları.
- Kuçuradi, İ. (2006). *Etik*. Ankara: Türk Felsefe Kurumu.
- Payam, M. M. (2015). *Polis meslek yüksekokulları polis etiği dersi öğretim programının değerlendirilmesi* (Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.
- Pehlivan, İ. (2002). Polis meslek etiği ilkeleri. İ. Bal & M. B. Eryılmaz (Ed.), *Polis meslek etiği* içinde (s. 105–132). Ankara: Polis Akademisi Başkanlığı Yayınları.
- Pieper, A. (1999). *Etiğe giriş* (V. Atayman & G. Sezer, Çev.). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Sevinç, B. (2000). Polis etiği, etik eğitimi ve polis etiği program örneği. *21. Yüzyılda Polisin Eğitimi Sempozyumu* içinde (s. 903–913). Ankara: Eğitim Daire Başkanlığı Yayınları.